

Zadeva T-20/03

Kahla/Thüringen Porzellan GmbH proti Komisiji Evropskih skupnosti

„Pomoči, ki jih dodelijo države – Obstoječa pomoč ali nova pomoč – Podjetje v težavah – Načelo pravne varnosti – Načelo varstva zaupanja v pravo – Merilo zasebnega vlagatelja – Združljivost s skupnim trgom – Pogoji“

Sodba Sodišča prve stopnje (peti razširjeni senat) z dne 24. septembra 2008 . . . II - 2309

Povzetek sodbe

- 1. Pomoči, ki jih dodelijo države – Splošni program pomoči, ki ga odobri Komisija – Posamična pomoč, ki je predstavljena, kot da se umešča v okvir odobritve (člena 87 ES in 88 ES)*
- 2. Pomoči, ki jih dodelijo države – Pojem – Ukrep, ki uresničuje socialni cilj (člen 87(1) ES)*

3. *Pomoči, ki jih dodelijo države – Pojem – Finančne pomoči, ki so jih podjetju dodelili državni organi*
(člen 87(1) ES)
4. *Pomoči, ki jih dodelijo države – Pojem – Izvajanje merila zasebnega vlagatelja*
(člen 87(1) ES)
5. *Pomoči, ki jih dodelijo države – Prepoved – Odstopanja – Diskrecijska pravica Komisije – Možnost sprejetja smernic*
(člen 87(3) ES; Obvestilo 94/C 368/05 Komisije)

1. Ko Komisija odobri splošni program pomoči, posamičnih izvedbenih ukrepov v skladu s stalno sodno prakso, razen če je Komisija v tem smislu določila pridržke v odločbi o odobritvi, ni treba priglasiti. Ker so posamične pomoči samo izvedbeni ukrepi splošnega programa pomoči, so namreč dejavniki, ki bi jih Komisija morala upoštevati pri njihovi presoji, enaki kot tisti, ki jih je uporabila pri preizkusu splošnega programa. Zato ni potrebno, da Komisija ponovno preuči posamične pomoči. Če pa posamični ukrepi, nasprotno, niso zajeti s splošnimi programi, na katere se sklicuje, so to nove pomoči, katerih združljivost s skupnim trgov mora Komisija preizkusiti.

88 ES. Torej preizkus skladnosti pomoči s tem programom, ki ga opravi Komisija, ne pomeni pobude, ki presega njene pristojnosti. Zato presoja Komisije ne more biti omejena s presojo nacionalnih organov, ki so dodelili pomoč.

(Glej točke 92, 94 in 95.)

Odločba Komisije o skladnosti pomoči z odobrenim splošnim programom pomoči spada v izvrševanje njene obveznosti, da skrbi za izvajanje členov 87 ES in

2. Intervencija javnih organov za razbremenitev podjetja stroškov, ki so neločljivo povezani z njegovo gospodarsko dejav-

nostjo, kot so stroški za plače, je videti kot gospodarska prednost iz člena 87(1) ES. Socialni značaj državnih ukrepov pa ne zadostuje za njihovo takojšnje izvzetje iz opredelitve pomoči v smislu člena 87 ES.

(Glej točki 194 in 197.)

3. Da bi ugotovili, ali je intervencija državnih organov, v kakršni koli obliki, v kapitalu podjetja lahko državna pomoč, je treba presoditi, ali bi lahko v podobnih okoliščinah zasebni vlagatelj v velikosti, primerljivi z velikostjo javnega vlagatelja, izvedel tako pomembno transakcijo. V zvezi s tem, čeprav ravnanje zasebnega vlagatelja, s katerim je treba primerjati intervencijo javnega vlagatelja, ki sledi ciljem ekonomske politike, ni nujno ravnanje običajnega vlagatelja, ki vloži sredstva zaradi njihove donosnosti v bolj ali manj kratkem roku, pa mora biti vsaj ravnanje zasebnega holdinga ali skupine zasebnih podjetij, ki sledijo strukturni politiki, globalni ali sektorski, ter jih vodijo dolgoročne perspektive donosnosti. Poleg tega je treba glede na to, kako bi ob upoštevanju takrat razpoložljivih podatkov in predvidljivega razvoja v zvezi z zadevno transakcijo ravnal zasebni vlagatelj, primerjati ravnanje javnega in zasebnega vlagatelja.

Čeprav nič ne nasprotuje temu, da državni organi upoštevajo socialne, regionalne ali sektorske politike, pa je treba vložek kapitala javnih organov presoditi na podlagi merila zasebnega vlagatelja, pri tem pa se ne upošteva noben preudarek socialne, regionalne ali sektorske politike.

Če je mogoče obstoj pomoči izključiti, ko se intervencija državnih organov izvrši vzporedno s precejšnjo intervencijo zasebnih subjektov v primerljivih okoliščinah, pa obstoja pomoči ni mogoče izključiti, če so zasebne naložbe izvršene šele po dodelitvi javnih sredstev za isto podjetje.

(Glej točke od 236 do 238, 242 in 254.)

4. Presoja Komisije, ali ukrep izpolnjuje merilo zasebnega subjekta v tržnem gospodarstvu, zajema kompleksno ekonomsko presojo. Komisija, ki pri sprejetju akta na podlagi take presoje uživa široko diskrecijsko pravico ter sodni nadzor, čeprav načeloma izčrpen glede tega, ali ukrep sodi na področje uporabe člena 87(1) ES, se omejuje na preverjanje spoštovanja pravil postopka in pravil obrazložitve, pravilne

uporabe prava, vsebinske pravilnosti ugotovljenega dejanskega stanja in neobstoja očitne napake pri presoji teh dejstev in neobstoja zlorabe pooblastil. Zlasti Sodišče prve stopnje s svojo gospodarsko presojo ne sme nadomestiti presoje izdajatelja akta.

(Glej točko 239.)

5. S členom 87(3) ES se Komisiji podeljuje široka diskrecijska pravica z namenom odobritve državnih pomoči kot odstopanja od splošne prepovedi iz odstavka 1 navedenega člena, ker v tem primeru presoja, ali je pomoč združljiva s skupnim trgovom ali ne, povzroča težave, ki vključujejo upoštevanje in presojo kompleksnih dejstev in gospodarskih okoliščin. Ker sodišče Skupnosti ne more s svojo presojo dejstev, zlasti na gospodarskem področju, nadomestiti presoje avtorja odločbe, se mora nadzor Sodišča prve stopnje glede tega omejiti na preverjanje spoštovanja postopkovnih pravil in pravil obrazložitve ter vsebinske pravilnosti dejanskega stanja in neobstoja očitne napake pri presoji in zlorabe pooblastil.

Poleg tega se mora zakonitost akta presoditi glede na dejanske in pravne elemente,

ki obstajajo ob njegovem sprejetju, kompleksne presoje Komisije pa je treba preizkusiti le glede na elemente, ki jih je imela, ko jih je opravila.

Poleg tega si Komisija lahko določi usmeritve pri izvajanju diskrecijske pravice z akti, kakršne so smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, če ti akti vsebujejo okvirna pravila v zvezi z usmeritvami, ki jim mora slediti ta institucija, in če ne odstopajo od pravil Pogodbe.

Pomoč, dodeljena podjetju v težavah, se tako ne more razglasiti za združljivo s skupnim trgovom le zato, ker so bili predvideni ukrepi prestrukturiranja, čeprav je bilo to prestrukturiranje izvedeno uspešno. Da se Komisiji omogoči presoja, ali lahko dodeljene pomoči spodbujajo upravičena podjetja k sprejetju takšnih ravnanj, s katerimi se prispeva k uresničitvi cilja iz člena 87(3)(c) ES, je treba preveriti, ali načrt prestrukturiranja izpolnjuje vse vsebinske pogoje iz smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje.

(Glej točke od 268 do 270 in 280.)